

327. Ratjetoe: Renkema (3)

1. Had je protégé een stiff upper lip bij dat rhythm-and-bluesconcert? Het is vanavond oud papier ophalen voor de oudpapierophalers, denk erom! Hij dribbelde naar hartenlust, zo zelfs dat het een lieve lust was. Daarbij voer je dribbels uit. De Grote Beer is een sterrenbeeld, dicht bij de noordpool van de hemel. Het ging daar hard tegen hard, men was hartstikke hardvochtig. Dat project, zullen we daar geld in steken? Als je aan die spelling twijfelt, zie lemma 'deelnemen'! Een cañon (canyon) is een diep, steilwandig erosiedal. Het was terzelfder tijd.
2. Papier. Een blad papier kan twee zijtjes hebben. De Zegelwet van 1917 is inmiddels vervallen. De xerografie is een reproductieprocedé. Wat doe je met wrijfletters en hoe bestrijdt men een writer's block? Het washi is zuurvrij, zeer poreus, transparant Japans papier. Een warrant is een geldswaardig papier. Viltpapier is een uit textielafval en oud papier bereide, viltachtige stof. Een vergure is een stelsel van waterlijnen in papier. Vergépapier is papier met waterlijnen (een lichte lijn in papier aangebracht bij het scheppen). Velijnpapier is papier van fijn perkament. Een tissue is een soort zakdoekje, een tissu een fijn weefsel. Tipp-exen is onjuiste tekst op papier met correctievloeistof verwijderen. De tickertape is een strook papier aan een telegraafstoel.
3. Textilose is een weefsel van papiergaren. Een tekenoculair is een op de microscoop geplaatst toestel. Een talisman kan een stukje papier met een spreuk uit de Koran zijn. Talbotypie is het maken en afdrukken van negatieven op geprepareerd papier. Het tabula rasa is een nog onbeschreven blad papier. Wat is staniolpapier en wat is spartepapier? Een souche blijft voor controle achter in het boek waaruit men het geldswaardige papier heeft genomen. Sitspapier is effen gekleurd, sterk geglansd papier. Een sheetfeeder verwerkt losse vellen in een printer.
4. Een silhouettist maakt schaduwportretten. Sissers en serpentine worden van papier gemaakt. Een scanner zet papieren informatie om in digitale. Recto verso is aan beide zijden van het blad. Staatsgeheimen zijn aan publicatieprotocollen gebonden. Voor porotypie moet je echt Van Dale opslaan. Pleureuse is een zwarte rouwrand aan papier. De piëzografie is een kunstdrukmethode. Pergamijn is een soort transparant, gesatineerd papier. De peluredruk is druk op cellofaan. In patapar kun je spijzen bereiden. Papier werd vroeger vervaardigd uit een waterplant van de cypergrassenfamilie, de papyrus (meervoud: papyri, papyrussen).
5. Een papillot doe je om koteletten. Een papier-maché model is gemaakt van deeg van papierafval of papiergrondstoffen. Papier collé is een collage, samengesteld uit stukken verschillend gekleurd papier. Papierbrij is een ander woord voor papierpap. Een papeterie is een winkel van papierwaren. Het ovenvisje voedt zich met edel papier. Het oud-Hollands papier (andere naam: oudhollands) is met de hand geschept. De oleaat is een tekening op doorzichtig papier en het oleaat is een ester of zout van oliezuur. Offsetpapier heeft een ruw oppervlak. Een mirograaf projecteert een beeld van het te tekenen voorwerp op papier. Ministerpapier is groot foliopapier. Marokijnpapier ziet eruit als marokijn.
6. Een manchete kun je bij boeketten of gevogelte gebruiken, maar met name in Vlaanderen is het ook een handboord aan een overhemd of bloes. Mailpapier dient voor mailbrieven. Met maculatuur kun je boekbanden verstevigen. Logaritmisch papier is zeker geruit papier voor grafieken. Liniëren is evenwijdige lijnen trekken (nee, geen lijntrekken!). Een laserprinter is niet erg milieuvriendelijk. Kokinje bevat meestal gesmolten geraffineerde witte suiker. Een kattebelletje is een krabbeltje, een de kat aangebonden bel is een kattenbelletje. Een kakemono is een Japans schilderij op een afhangende rol zijde of papier met stokjes, of op latjes. Het jesuspapier is een Franse papersoort. Het Japans (papier) wordt gemaakt van een moerbeisoort. Interfoliëren is doorschieten met wit papier. Een vel in octavo is in achten gevouwen en telt dus zestien pagina's. Lakmoespapier is indicatorpapier. Vaak voldoet een inkjetprinter al. Indiapaper is Chinees papier (dundrukpapier). Ook Hollands papier is geschept papier.

7. Het hernhutterpapier is sitspapier, vroeger door de hernhutters vervaardigd. Een hand-out wordt bij een lezing of toespraak uitgereikt. Guttaperchap papier sluit inmaakpotten af. Een guipure is een soort van reliëfkant. Guillocheren doe je met bankbiljetten. Bij gouaches wordt de ondergrond onzichtbaar. Met glyoxaal maak je papier minder vochtgevoelig. Een glossy magazine ziet er gelikt uit. Glacépapier is geglaceerd papier. Gevelouteerd papier is met wollig pluis bestoven. Gegaufreerd papier heeft een wafelmotief. Met frottage kun je een kopie of afdruk maken. Een frisket is een raam in de boekdrukkerij. Foelie zet je achter edelstenen.
8. Met een fidibus kan je een sigaar aansteken. Het ezeltje-prik is (een) kinderspel. Een egoutteur egaliseert het papier. Het e-paper (Jaarboek 2010) is elektronisch papier. De écriture automatique is een surrealistische schrijftechniek. Een driekoningenster is een ster van papier. Het DIN-formaat is in verband met papier het formaat volgens de Duitse industriernorm. Diazotypie vindt op geprepareerd papier plaats. Cyclostylepapier en gecrêpt crêpepapier hebben elk hun eigen functie. De cyanotypie staat bekend als de blauwdruk. Een contre-épreuve is een tegendruk. Chrysotypie is fotografie op papier dat met een goudoplossing behandeld is. Carrouselfraude is btw-fraude met goederen. De camera lucida is een optisch instrument. Calqueerpapier dient voor het natrekken van tekeningen.
9. Ook bijbelpapier is dundrukpapier. Je kunt er bijbels met de Bijbelse boodschap mee drukken. Brokaat is gekleurd papier met figuren in metaalpoeder. De banderilla wordt bij de vermaledijde stierengevechten (het stierenvechten) gebruikt. Een B4'tje en een B6'je zijn niet erg groot. De huichelgeile leugenaar – hij loochende Gods schepping als Schepper – zag vanuit zijn ooghoeken het guichelheil staan. Ik dieet, gaan jullie ook diëten? Een deux-chevaux (in symbolen: 2CV) is van het merk Citroën. Het bloemetjesbehang was bezienswaardig. De verzekeringspapieren benadrukten mijn uitzichtloze positie. Lang na de watersnood ontstond er zelfs een waternood. De twee zusterscholen van de nonnen waren vanzelfsprekend ook zusterscholen. Vermijd privéspelingen door verzinnen van fancywoorden. Naamsvormen stammen uit het Middelnederlands. In den brede werd erkend dat zij oud en der dagen zat waren.
10. De heer des huizes verklaarde letterlijk zonder aanzien des persoons dat deze kwestie niet des faculteits is. Dezer dagen ontving u een afschrift dezes. Bij dezen ontvangt u het gevraagde. Er gold immers: 's lands wijs, 's lands eer. Het is in u beider belang dat u te mijnen kantore verschijnt. Dit is het programma voor welks uitvoering deze ambtenaar verantwoordelijk is. Wiens brood men eet, diens woord men spreekt. Toonder dezes is de klos, zo stond in de uriasbrief. Dit schrijfjuweel wordt afgesloten met uitdrukkingen met te, ter en ten: zijns weegs gaan, van goeden huize komen, u aller vriend, toentertijd (en tot nog toe, tot nu toe), terzijde staan, terzijde laten, terzijdelating, ter zake kundig zijn, terneergeslagen zijn, onverrichter zake, ter aangehaalde(r) plaatse, bij machte, in allen dele, in arren moede, in goeden doen, in levenden lijve en heden ten dage.
11. We krijgen er geen genoeg van: te mijnent, ter linkerzijde, te goeder trouw, te goed doen, tegoed hebben, te gelde maken, ten einde raad, te dien einde, ten bewijze waarvan, ten enenmale, ten anderen male, te berge rijzen, te berde brengen, ten behoeve van, tenlastelegging (telastlegging), mettertijd, ten bate van, ten besluite, te beurt vallen, ten einde raad, te dier zake, beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald, iets ter harte nemen na het ter kerke gaan, materiaal te kust en te keur, te midden van, zijns weegs, van tevoren, te zijnen aanzien, ten vervolge op ons onderhoud van heden, ter waarde van, te uwer informatie, te uwen laste, te uwen gerieve, ten tijde van, ten langen leste, in der minne schikken (met een inderminneregeling), te moede, met voorbedachten rade, onzes inziens, omwille van, ter wille van, ten nutte van, te rade gaan, op heterdaad, terzijde, terzijde staan en te zijner tijd.

Rein Leentfaar